

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
II. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**2. Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του (610-717): Εσωτερική μεταρρύθμιση και αγώνας επιβίωσης****ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΓΙΑ ΙΝΤΡΙΓΚΑΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ****ΑΣΚΗΣΗ 1**

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο.

1. Η κρίση με την οποία βρέθηκε αντιμέτωπο το Βυζάντιο επηρέασε αρνητικά και το στρατό.

Απάντηση: Σωστό «Στο δεύτερο μισό του 6ου και τις αρχές του 7ου αι. το Βυζάντιο συγκλονίστηκε από μια πολύπλευρη κρίση. Αυτή η κρίση επηρέασε αρνητικά τη δημόσια οικονομία και οδήγησε στην παραμέληση του στρατού».

2. Ο Ηράκλειος, όπως και ο Ιουστινιανός, ήταν ο ίδιος αρχηγός του στρατού στις πολεμικές επιχειρήσεις που έκανε το Βυζάντιο.

Απάντηση: Λάθος «Ο Ηράκλειος ήταν ο ίδιος αρχηγός του στρατού στις πολεμικές επιχειρήσεις που έκανε το Βυζάντιο. Ο Ιουστινιανός δεν ήταν αυτού του είδους ο αυτοκράτορας».

3. Οι εκστρατείες που έκανε ο Ηράκλειος εναντίον των Βουλγάρων είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα.

Απάντηση: Λάθος «Οι εκστρατείες που έκανε ο Ηράκλειος εναντίον των Περσών είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα γιατί εκείνοι είχαν αρπάξει τον **Τίμιο Σταυρό**, το ιερότερο κειμήλιο του Χριστιανισμού».

4. Οι Πέρσες νίκησαν τον Ηράκλειο και το στρατό του στη μάχη της Νινευί.

Απάντηση: Λάθος «Στη μάχη της Νινευί, κοντά στα Γαυγάμηλα, ο Ηράκλειος πέτυχε να συντρίψει τους Πέρσες και να πάρει πίσω όλες τις βυζαντινές επαρχίες στην Εγγύς Ανατολή».

5. Ο Ηράκλειος δημιούργησε το θεσμό των θεμάτων για να αντιμετωπίσει τους Άραβες οι οποίοι επιτίθονταν στο Βυζάντιο.

Απάντηση: Λάθος «Οι διάδοχοι του Ηρακλείου κατά τη διάρκεια του 7^{ου} αιώνα δημιούργησαν στη Μ. Ασία ένα νέο διοικητικό σύστημα που στηριζόταν στα θέματα, διοικητικές περιφέρειες με δικό τους στρατό».

6. Ο Ηράκλειος ασκούσε την ανώτατη εξουσία μέσα στα όρια του θέματος.

Απάντηση: Λάθος «Ο στρατηγός ασκούσε την ανώτατη εξουσία μέσα στα όρια του θέματος και όχι ο Ηράκλειος ή ο κάθε αυτοκράτορας που ανέβαινε στο θρόνο του Βυζαντίου».

7. Στα τέλη του 7^{ου} αιώνα δημιουργήθηκαν θέματα και σε ευρωπαϊκές επαρχίες του Βυζαντίου.

Απάντηση: Σωστό «Στα τέλη του 7ου αιώνα το σύστημα των θεμάτων σταθεροποιήθηκε και άρχισε να εξαπλώνεται και στις ευρωπαϊκές επαρχίες της βυζαντινής αυτοκρατορίας».

8. Οι ελεύθεροι αγρότες βοήθησαν οικονομικά τον Ηράκλειο ώστε να καταφέρει να αναδιοργανώσει το στρατό και εκείνος ως αντάλλαγμα τους παραχώρησε τα στρατιωτόπια.

Απάντηση: Λάθος «Ο Ηράκλειος αναδιοργάνωσε το στράτευμα με την οικονομική βοήθεια της εκκλησίας και έτσι ξεκίνησε τις συνεχείς εκστρατείες εναντίον των Περσών».

9. Ο θεματικός στρατός βοήθησε την αυτοκρατορία να αντιμετωπίσει τους εχθρούς.

Απάντηση: Σωστό «Ο θεματικός στρατός αντικατέστησε τους παλαιούς μισθοφορικούς στρατούς και βοήθησε την αυτοκρατορία να αντιμετωπίσει τους εχθρούς οι οποίοι επιτίθονταν σε αυτήν».

10. Ο εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης ξεκίνησε την εποχή του Ηρακλείου αλλά ολοκληρώθηκε αργότερα.

Απάντηση: Λάθος «Ο εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης ολοκληρώθηκε την εποχή του Ηρακλείου και μάλιστα εκείνος ήταν ο πρώτος αυτοκράτορας ο οποίος υιοθέτησε τον τίτλο **βασιλεύς** με τη χριστιανική προσθήκη «**πιστός έν Χριστώ**».

ΑΣΚΗΣΗ 2

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση. Σε κάθε πρόταση αντιστοιχεί μια σωστή απάντηση.

1. Το Βυζάντιο βρέθηκε σε περίοδο κρίσης:

- α) στις αρχές του 7^{ου} αιώνα
- β) στα τέλη του 6^{ου} και στις αρχές του 7^{ου} αιώνα
- γ) στα τέλη του 6^{ου} αιώνα
- δ) την εποχή των διαδόχων του Ηρακλείου

Απάντηση: Β «Στα τέλη του 6^{ου} και στις αρχές του 7^{ου} αιώνα το Βυζάντιο συγκλονίστηκε από μια πολύπλευρη κρίση καθώς υπήρξαν λοιμοί, κακές σοδειές, σεισμοί και εισβολές στα εδάφη της αυτοκρατορίας».

2. Ο Ηράκλειος νίκησε τους Πέρσες:

- α) στη μάχη των Γαυγάμηλων
- β) όταν εκείνοι πολιορκήσαν την Κωνσταντινούπολη
- γ) στη μάχη του Βοσπόρου
- δ) στη μάχη της Νινευί

Απάντηση: Δ «Ο Ηράκλειος νίκησε τους Πέρσες στη μάχη της Νινευί πετυχαίνοντας να πάρει πίσω όλες τις βυζαντινές επαρχίες στην Εγγύς Ανατολή (627μ.Χ.)».

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

3. Την Κωνσταντινούπολη πολιορκήσαν:

- α) οι Άβαροι και οι Σλάβοι
- β) οι Σλάβοι
- γ) οι Άβαροι
- δ) οι Άβαροι και οι Σλάβοι σε συνεννόηση με τους Πέρσες

Απάντηση: Δ «Την Κωνσταντινούπολη πολιορκήσαν οι Άβαροι και οι Σλάβοι σε συνεννόηση με τους Πέρσες το 626 μ.Χ. Οι Βυζαντινοί κατάφεραν να τους αντιμετωπίσουν και έτσι δεν κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη».

4. Τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου στο Βυζάντιο επιτίθονταν:

- α) οι Πέρσες
- β) οι Άραβες
- γ) οι Σλάβοι
- δ) οι Άβαροι

Απάντηση: Β «Τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου στο Βυζάντιο επιτίθονταν οι Άραβες. Αυτός ήταν και ο λόγος που οι διάδοχοι του Ηρακλείου δημιούργησαν το θεσμό των θεμάτων».

5. Στις στρατιωτικές επιτυχίες των Βυζαντινών βοήθησε:

- α) η πίστη τους στο Χριστιανισμό
- β) η οικονομική βοήθεια που τους πρόσφερε η εκκλησία
- γ) οι φλογερές ομιλίες του Ηράκλειου κατά των εχθρών του Χριστιανισμού
- δ) ο μισθοφορικός στρατός

Απάντηση: Γ «Στις στρατιωτικές επιτυχίες των Βυζαντινών βοήθησε σημαντικά ο Ηράκλειος ο οποίος με τις φλογερές ομιλίες του κατά των εχθρών του Χριστιανισμού εξύψωσε το φρόνημα των στρατιωτών του οι οποίοι σημείωσαν σημαντικές επιτυχίες στα πεδία των μαχών».

6. Θρησκευτικό χαρακτήρα είχαν οι εκστρατείες του Ηράκλειου εναντίον των:

α) Περσών

β) Αράβων

γ) Βουλγάρων

δ) Αβάρων

Απάντηση: Α «Οι εκστρατείες του Ηρακλείου εναντίον των Περσών είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα γιατί εκείνοι είχαν αρπάξει τον Τίμιο Σταυρό, το ιερότερο κειμήλιο του χριστιανισμού».

7. Την ανώτατη εξουσία μέσα στα θέματα:

α) είχε ο Ηράκλειος

β) είχαν οι ελεύθεροι αγρότες

γ) είχε ο στρατηγός

δ) είχαν οι μεγάλοι γαιοκτήμονες

Απάντηση: Γ «Την ανώτατη εξουσία μέσα στα θέματα είχε ο στρατηγός».

8. Η υιοθέτηση της ελληνικής γλώσσας ως επίσημη γλώσσα της αυτοκρατορίας σηματοδότησε:

- α) την ανασύσταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
- β) τη μεταστροφή προς την ελληνική παράδοση
- γ) τη στροφή προς το Χριστιανισμό
- δ) την αρχή της μεσαιωνικής ελληνικής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας

Απάντηση: Δ «Την εποχή του Ηρακλείου ολοκληρώθηκε ο εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης μέσα από την υιοθέτηση της ελληνικής γλώσσας ως επίσημη γλώσσα της αυτοκρατορίας. Αυτό σηματοδότησε την αρχή της μεσαιωνικής ελληνικής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και το οριστικό τέλος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας».